РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за освітньо-науковою програмою «Економіка» спеціальності 051 Економіка
Національного аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»

Період проведення опитування: 05–15 грудня 2023 року

Загальні відомості про опитування

Опитування проведено серед аспірантів, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Економіка» спеціальності 051 Економіка.

Анкета містила 27 запитань, згрупованих за сімома напрямами: прозорість і публічність; якість й актуальність освітніх програм; навчання та викладання науково-педагогічним персоналом; дотримання принципів доброчесності учасниками освітнього процесу; антикорупційні заходи; ставлення до освітньої діяльності; освітнє середовище та матеріальні ресурси.

В опитуванні взяли участь 6 з 18 здобувачів, що становить 33,3 % (табл. 1).

Таблиця 1 – Охоплення здобувачів опитуванням

Шифр та назва спеціальності / назва освітньої програми	Загальна кількість здобувачів	Взяли участь в опитуванні	Частка охоплення, %
051 Економіка / ОНП «Економіка»	18	6	33,3

Частки в таблицях і на діаграмах розраховано від кількості респондентів (6 осіб). У запитаннях, де можна було обрати кілька варіантів відповіді, сума часток перевищує 100 %.

1. ПРОЗОРІСТЬ І ПУБЛІЧНІСТЬ

Питання 1. **Чи пишаєтеся Ви тим, що є аспірантом університету?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Так, звичайно	4	66,7
Загалом, так	2	33,3
На жаль, ні	0	0,0
Усього	**6**	**100,0**

Усі респонденти (100 %) пишаються тим, що є аспірантами університету: 66,7 % – беззаперечно, 33,3 % – загалом.

Питання 2. **Чи відкрита адміністрація університету до спілкування?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Так, відкрита	6	100,0
Ні, не відкрита	0	0,0
Не завжди	0	0,0
Усього	**6**	**100,0**

Усі респонденти (100 %) вважають адміністрацію університету відкритою до спілкування.

Питання 3. **Чи ознайомлені Ви з документами ЗВО: Статут, Кодекс доброчесності, Положення: «Про організацію освітнього процесу», «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти», «Про рейтингове оцінювання досягнень студентів», «Про створення та організацію роботи екзаменаційної (атестаційної) комісії», тощо?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Так	4	66,7
Ні	0	0,0
Частково	2	33,3
Усього	**6**	**100,0**

66,7 % респондентів ознайомлені з основними нормативними документами ЗВО, 33,3 % – частково; неознайомлених немає.

2. ЯКІСТЬ Й АКТУАЛЬНІСТЬ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Питання 4. **Якою мірою Вам подобається обрана освітня програма?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Дуже подобається	6	100,0
Частково подобається	0	0,0
Зовсім не подобається	0	0,0
Усього	**6**	**100,0**

Обрана освітня програма дуже подобається всім респондентам (100 %).

Питання 5. **Якими навчальними дисциплінами, на Вашу думку, слід доповнити програму підготовки фахівців за Вашою освітньою програмою?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Більше обов’язкових дисциплін	0	0,0
Більше вибіркових дисциплін	1	16,7
Більше практики	2	33,3
Не треба доповнювати	3	50,0
Не знаю, не можу відповісти	0	0,0
Усього	**6**	**100,0**

Половина респондентів (50,0 %) вважає, що програму не потрібно доповнювати; 33,3 % хотіли б більше практики, 16,7 % – більше вибіркових дисциплін.

Питання 6. **Які навчальні дисципліни, на Вашу думку, слід вилучити з програми підготовки фахівців за Вашою освітньою програмою?**

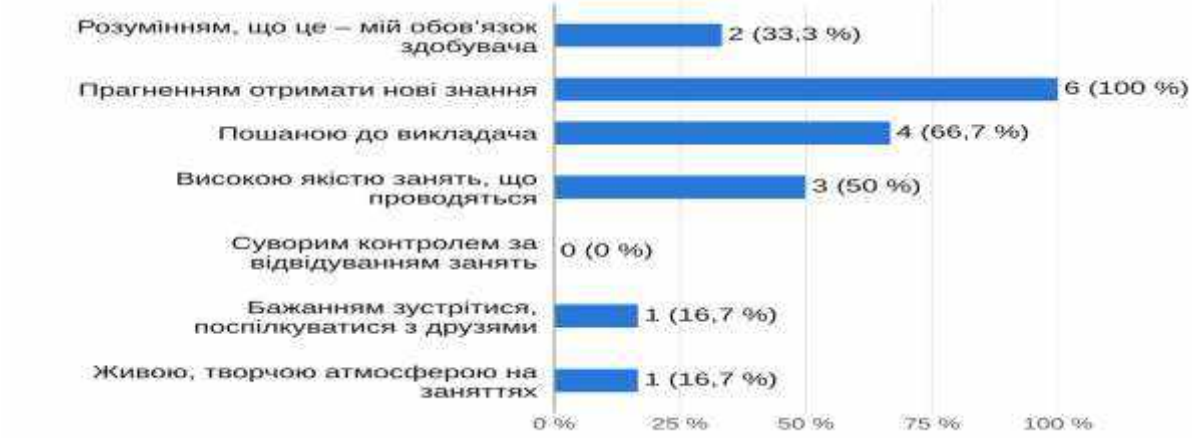
Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Не маю відповіді	0	0,0
Все влаштовує	6	100,0
Не фахові дисципліни	0	0,0
Усього	**6**	**100,0**

Усіх респондентів (100 %) влаштовує перелік навчальних дисциплін; пропозицій щодо вилучення дисциплін не надійшло.

Питання 7. **Чим Ви керувалися, відвідуючи аудиторні заняття (лекції, семінари, практичні заняття тощо)?** *(можна було обрати кілька варіантів відповіді)*

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Розумінням, що це – мій обов’язок здобувача	2	33,3
Прагненням отримати нові знання	6	100,0
Пошаною до викладача	4	66,7
Високою якістю занять, що проводяться	3	50,0
Суворим контролем за відвідуванням занять	0	0,0
Бажанням зустрітися, поспілкуватися з друзями	1	16,7
Живою, творчою атмосферою на заняттях	1	16,7
Кількість респондентів	**6**	**–**

Головним мотивом відвідування занять усі респонденти (100 %) назвали прагнення отримати нові знання; 66,7 % зазначили пошану до викладача, 50,0 % – високу якість занять, 33,3 % – розуміння обов’язку здобувача. Суворий контроль за відвідуванням не назвав жоден респондент.

Питання 8. **Для підготовки до семінарських і практичних занять Ви:**

(можна було обрати кілька варіантів відповіді)

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Використовували тільки обов’язкову літературу	0	0,0
Використовували обов’язкову літературу та додаткову літературу, що була рекомендована викладачем	6	100,0
Використовували самостійно підібрану літературу	2	33,3
Обмежувалися конспектом лекцій або підручником	0	0,0
Кількість респондентів	**6**	**–**

Усі респонденти (100 %) використовують обов’язкову та рекомендовану викладачем додаткову літературу, 33,3 % – також самостійно підібрану. Ніхто не обмежується лише конспектом лекцій чи підручником.

3. НАВЧАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ

Питання 9. **Чи є серед викладачів університету ті, кого б Ви могли назвати прикладом, зразком для себе?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Не було таких викладачів	0	0,0
Не маю відповіді	0	0,0
Всі викладачі	2	33,3
Попов Олександр Сергійович	3	50,0
Давидова Ірина Олегівна	1	16,7
Усього	**6**	**100,0**

Усі респонденти мають серед викладачів приклад для себе: Попова О. С. назвали 50,0 % опитаних, Давидову І. О. – 16,7 %, ще 33,3 % вважають прикладом усіх викладачів.

Питання 10. **Чи є серед викладачів університету ті, методика викладання яких та ставлення до аспірантів Вам зовсім не сподобалась?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Не було таких викладачів	6	100,0
Усього	**6**	**100,0**

Усі респонденти (100 %) зазначили, що таких викладачів не було.

Питання 11. **Чи використовували Ваші викладачі сучасні педагогічні методи навчання (майстер-класи, навчальні дискусії, тренінги, ділові ігри тощо)?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Так, постійно використовували	4	66,7
Інколи використовували	2	33,3
Ніколи не використовували	0	0,0
Усього	**6**	**100,0**

66,7 % респондентів зазначили, що викладачі постійно використовують сучасні педагогічні методи навчання, 33,3 % – що інколи.

Питання 12. **Оцініть рівень нижче означених рис у Ваших викладачів:**

(можна було обрати кілька варіантів відповіді)

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Професіоналізм, знання свого предмета	6	100,0
Повага до аспірантів	5	83,3
Вимогливість	3	50,0
Об’єктивність оцінювання	2	33,3
Розуміння проблем сучасної молоді	1	16,7
Вміння мотивувати до вивчення предмету	2	33,3
Творчий підхід до подання матеріалу	1	16,7
Культура мовлення, чіткість дикції	2	33,3
Відповідальне ставлення до праці, вміння пояснити	4	66,7
Нічого з вище переліченого	0	0,0
Кількість респондентів	**6**	–

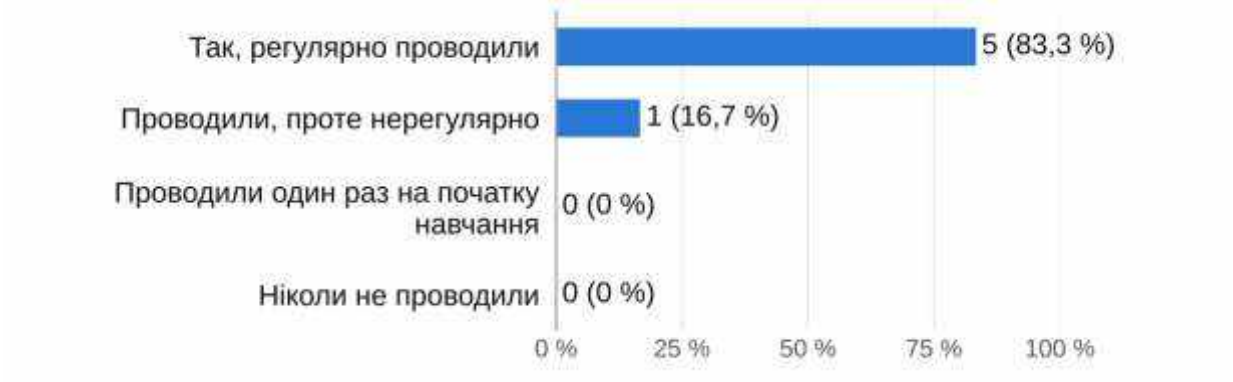

Найчастіше респонденти відзначали у викладачів професіоналізм і знання предмета (100 %), повагу до аспірантів (83,3 %) та відповідальне ставлення до праці, вміння пояснити (66,7 %). Найрідше – розуміння проблем сучасної молоді та творчий підхід до подання матеріалу (по 16,7 %).

4. ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ ДОБРОЧЕСНОСТІ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Питання 13. **Чи проводили з Вами бесіди про дотримання принципів академічної доброчесності?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Так, регулярно проводили	5	83,3
Проводили, проте нерегулярно	1	16,7
Проводили один раз на початку навчання	0	0,0
Ніколи не проводили	0	0,0
Усього	**6**	**100,0**

83,3 % респондентів зазначили, що бесіди про дотримання принципів академічної доброчесності проводяться регулярно, 16,7 % – нерегулярно.

Питання 14. **На Вашу думку, чи всі учасники освітнього процесу за Вашою освітньою програмою (аспіранти, викладачі, співробітники відділу аспірантури і докторантури та ін.) дотримуються принципів доброчесності?**

Усі респонденти (100 %) вважають, що учасники освітнього процесу за їхньою освітньою програмою дотримуються принципів доброчесності.

Питання 15. **Чи стикалися Ви з несумлінним виконанням своїх обов'язків учасниками освітнього процесу за Вашою освітньою програмою (аспірантами, викладачами, співробітниками відділу аспірантури і докторантури та ін.)?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Так	0	0,0
Ні	6	100,0
Частково	0	0,0
Усього	**6**	**100,0**

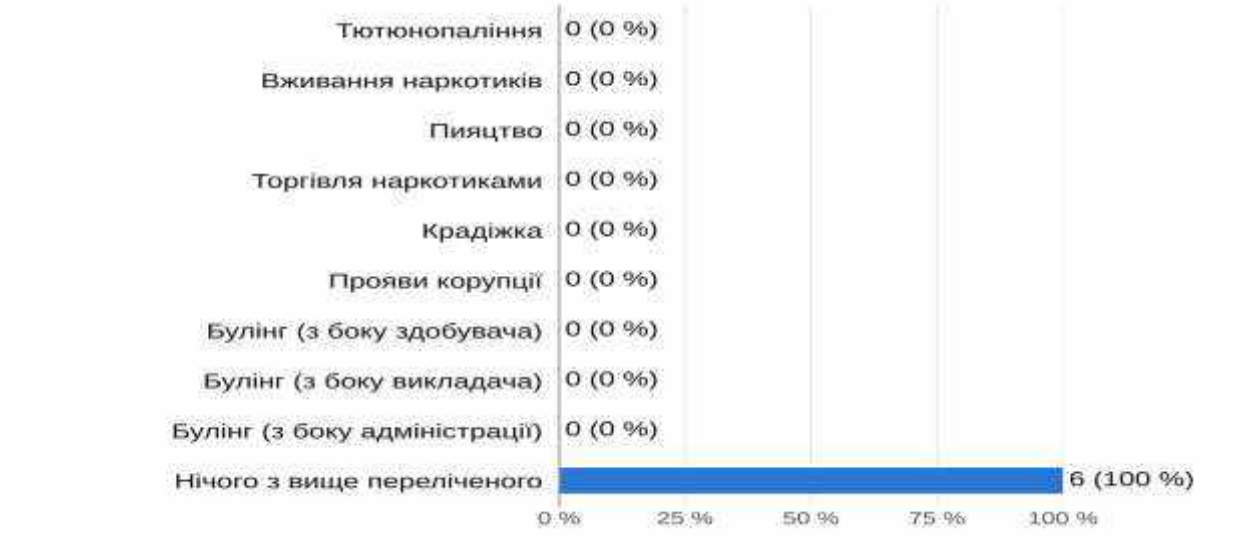

Жоден респондент не стикався з несумлінним виконанням обов'язків учасниками освітнього процесу (100 % – «Ні»).

Питання 16. **Чи стикалися Ви з негативними явищами під час навчання в університеті?**

(можна було обрати кілька варіантів відповіді)

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Тютюнопаління	0	0,0
Вживання наркотиків	0	0,0
Пияцтво	0	0,0
Торгівля наркотиками	0	0,0
Крадіжка	0	0,0
Прояви корупції	0	0,0
Булінг (з боку здобувача)	0	0,0
Булінг (з боку викладача)	0	0,0
Булінг (з боку адміністрації)	0	0,0
Нічого з вище переліченого	6	100,0
Кількість респондентів	**6**	–

Жоден респондент не стикався з переліченими негативними явищами під час навчання (100 % – «Нічого з вище переліченого»).

Питання 17. **Чи стикалися Ви з ситуаціями, коли викладачі, співробітники університету:**

(можна було обрати кілька варіантів відповіді)

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Критикували Ваші думки, вислови, які не стосувалися безпосередньо навчання	0	0,0
Робили зауваження щодо Вашого зовнішнього вигляду	0	0,0
Проявляли нетерпимість щодо Вашої етнічної приналежності або віросповідання	0	0,0
Критикували Ваші політичні погляди	0	0,0
Робили зауваження щодо поведінки на заняттях	0	0,0
Критикували Ваші захоплення, хобі, проведення вільного часу	0	0,0
На щастя, жодна ситуація, з описаних вище, зі мною не траплялася	6	100,0
Кількість респондентів	**6**	–

Жоден респондент не стикався з подібними ситуаціями з боку викладачів чи співробітників університету (100 %).

5. АНТИКОРУПЦІЙНІ ЗАХОДИ

Питання 18. **Чи знаєте Ви про антикорупційні заходи або програми в ХАІ?**

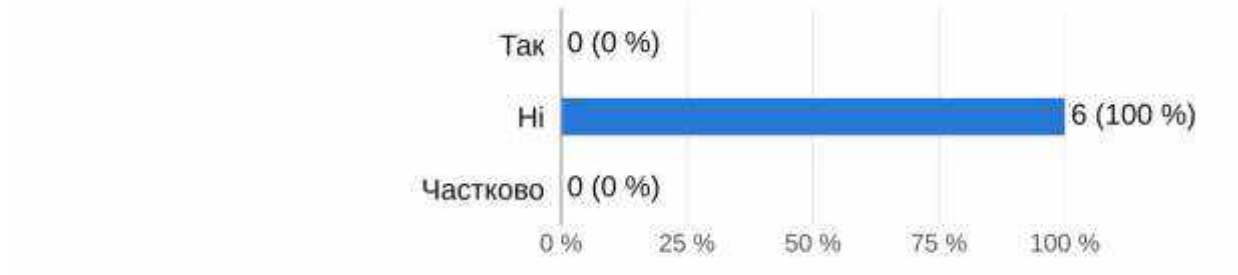
Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Так	4	66,7
Ні	0	0,0
Частково	2	33,3
Усього	**6**	**100,0**

66,7 % респондентів знають про антикорупційні заходи та програми в ХАІ, 33,3 % – частково.

Питання 19. **Чи потрапляли Ви самі в корупційні ситуації в ХАІ?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Так	0	0,0
Ні	6	100,0
Частково	0	0,0
Усього	**6**	**100,0**

Жоден респондент не потрапляв у корупційні ситуації в ХАІ (100 % – «Ні»).

Питання 20. **Чи впливає корупція на якість викладання дисциплін?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Так	3	50,0
Ні	2	33,3
Частково	1	16,7
Усього	**6**	**100,0**

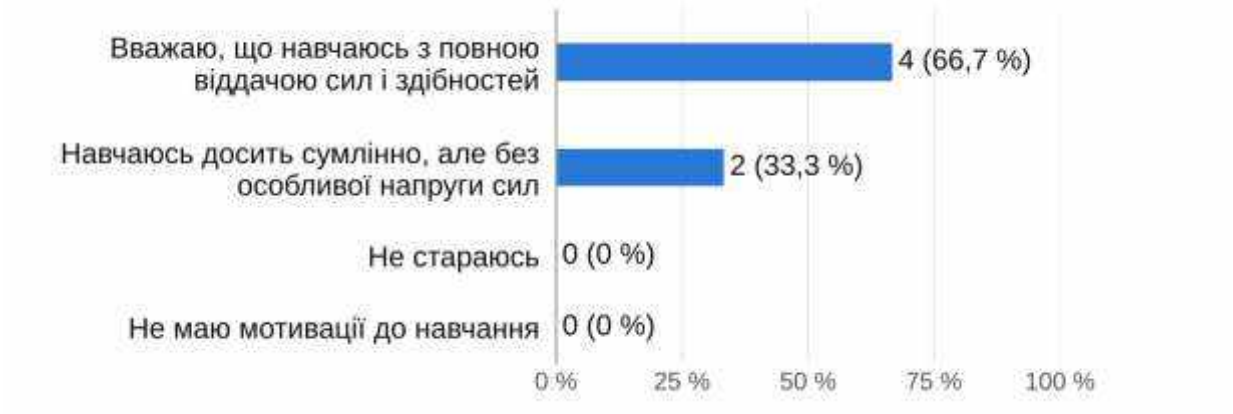

Половина респондентів (50,0 %) вважає, що корупція впливає на якість викладання дисциплін, 16,7 % – що впливає частково, 33,3 % – що не впливає.

6. СТАВЛЕННЯ ДО ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Питання 21. **Як в цілому Ви оцінюєте своє відношення до навчання?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Вважаю, що навчаюсь з повною віддачою сил і здібностей	4	66,7
Навчаюсь досить сумлінно, але без особливої напруги сил	2	33,3
Не стараюсь	0	0,0
Не маю мотивації до навчання	0	0,0
Усього	**6**	**100,0**

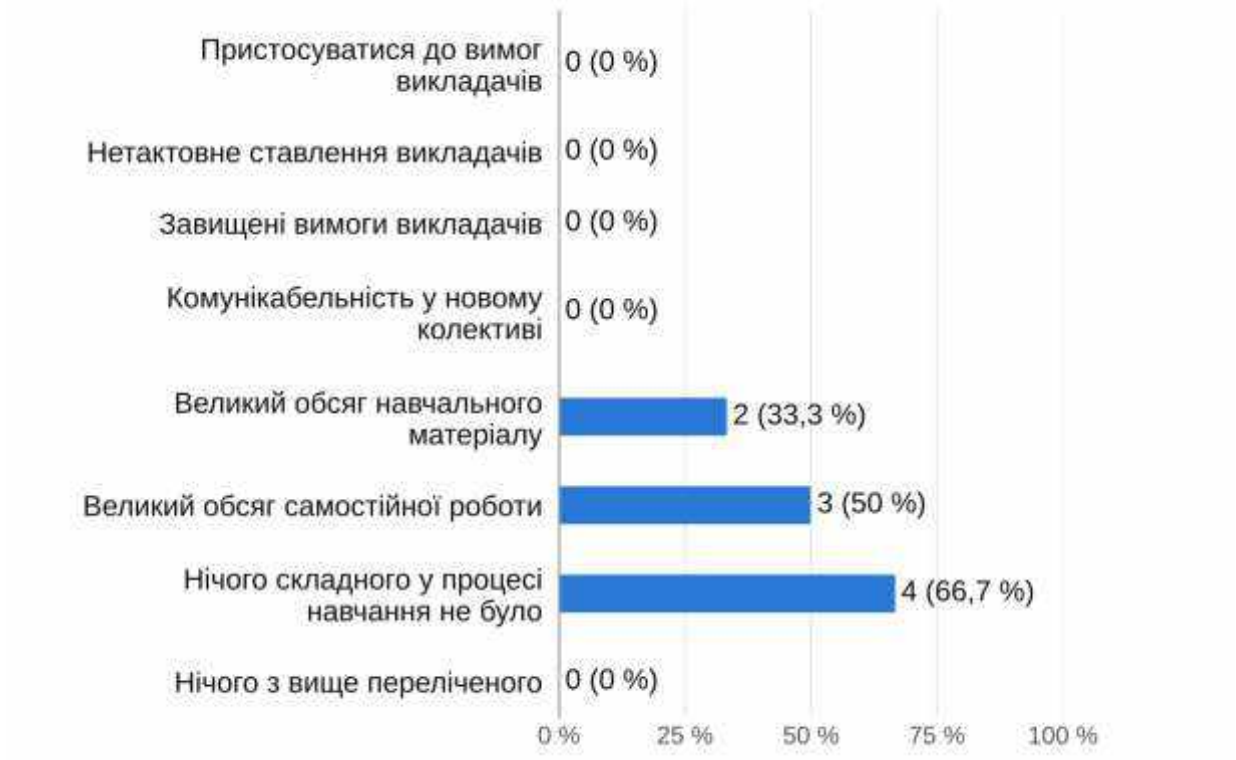

66,7 % респондентів вважають, що навчаються з повною віддачею сил і здібностей, 33,3 % – досить сумлінно, але без особливої напруги сил.

Питання 22. **Що для Вас є найскладнішим у процесі навчання в аспірантурі?**

(можна було обрати кілька варіантів відповіді)

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Пристосуватися до вимог викладачів	0	0,0
Нетактовне ставлення викладачів	0	0,0
Завищені вимоги викладачів	0	0,0
Комунікабельність у новому колективі	0	0,0
Великий обсяг навчального матеріалу	2	33,3
Великий обсяг самостійної роботи	3	50,0
Нічого складного у процесі навчання не було	4	66,7
Нічого з вище переліченого	0	0,0
Кількість респондентів	**6**	–

66,7 % респондентів не мали складнощів у навчанні. Серед складнощів назвали великий обсяг самостійної роботи (50,0 %) та великий обсяг навчального матеріалу (33,3 %). Труднощів, пов’язаних зі ставленням чи вимогами викладачів, не зазначив ніхто.

Питання 23. **Чи задоволені Ви рівнем здобутих знань та умінь під час навчання в аспірантурі?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Дуже задоволений(на)	5	83,3
Зовсім не задоволений(на)	0	0,0
Частково задоволений(на)	1	16,7
Усього	**6**	**100,0**

83,3 % респондентів дуже задоволені рівнем здобутих знань та умінь, 16,7 % – частково.

7. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ТА МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ

Питання 24. **Чи задоволені Ви рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу в аспірантурі?**

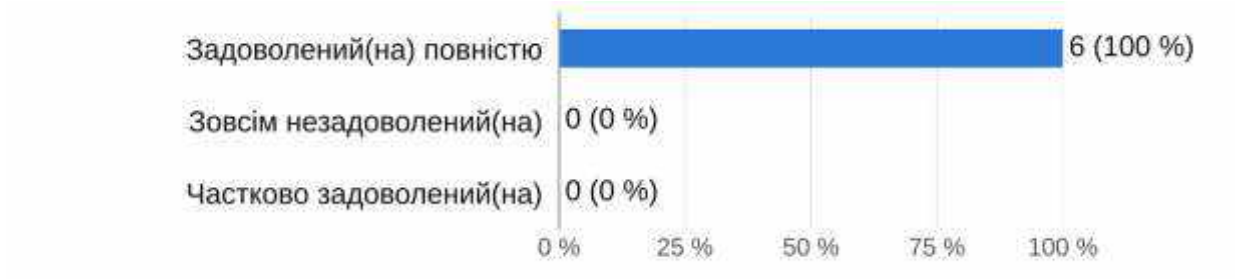
Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Задоволений(на) повністю	5	83,3
Зовсім незадоволений(на)	0	0,0
Частково задоволений(на)	1	16,7
Усього	**6**	**100,0**

83,3 % респондентів повністю задоволені матеріально-технічним забезпеченням освітнього процесу, 16,7 % – частково.

Питання 25. **Чи задоволені Ви рівнем інформаційного та навчально-методичного забезпеченням освітнього процесу в аспірантурі?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Задоволений(на) повністю	6	100,0
Зовсім незадоволений(на)	0	0,0
Частково задоволений(на)	0	0,0
Усього	**6**	**100,0**

Усі респонденти (100 %) повністю задоволені інформаційним та навчально-методичним забезпеченням освітнього процесу.

Питання 26. **Чи задоволені Ви рівнем організації дистанційного навчання в аспірантурі в умовах воєнного стану?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Задоволений(на) повністю	6	100,0
Зовсім незадоволений(на)	0	0,0
Частково задоволений(на)	0	0,0
Усього	**6**	**100,0**

Усі респонденти (100 %) повністю задоволені організацією дистанційного навчання в умовах воєнного стану.

Питання 27. **Що б Ви порадили адміністрації ХАІ змінити в організації освітнього процесу в аспірантурі для покращення його якості?**

Варіант відповіді	Кількість відповідей	Частка, %
Все задовольняє	5	83,3
Більше семінарів (вебінарів) з представниками підприємств та організацій	1	16,7
Усього	**6**	**100,0**

83,3 % респондентів усе задовольняє; 16,7 % запропонували проводити більше семінарів (вебінарів) з представниками підприємств та організацій.

ВИСНОВКИ

За результатами опитування можна зробити такі висновки:

1. В опитуванні взяли участь 6 із 18 здобувачів (33,3 %), тож результати відображають думку третини аспірантів освітньо-наукової програми.
2. **Прозорість і публічність**. Усі респонденти пишаються статусом аспіранта університету та вважають адміністрацію відкритою до спілкування. З основними нормативними документами ЗВО повністю ознайомлені 66,7 % респондентів, частково – 33,3 %.
3. **Якість освітньої програми**. Освітня програма дуже подобається всім респондентам, пропозицій щодо вилучення дисциплін немає. Половина вважає, що програму не потрібно доповнювати; серед побажань – більше практики (33,3 %) і вибіркових дисциплін (16,7 %).
4. **Навчання та викладання**. Респонденти високо оцінюють професіоналізм викладачів (100 %) та їхню повагу до аспірантів (83,3 %); викладачів, методика або ставлення яких не сподобалися, не названо. Сучасні педагогічні методи, за оцінкою 66,7 % опитаних, використовуються постійно. Найменше респонденти відзначали розуміння викладачами проблем сучасної молоді та творчий підхід до подання матеріалу (по 16,7 %).
5. **Академічна доброчесність**. 83,3 % респондентів зазначили, що бесіди про академічну доброчесність проводяться регулярно. Усі респонденти вважають, що учасники освітнього процесу дотримуються принципів доброчесності; випадків несумлінного виконання обов’язків, негативних явищ, булінгу чи упередженого ставлення не зафіксовано.
6. **Антикорупційні заходи**. Про антикорупційні заходи ХАІ знають 66,7 % респондентів, частково – 33,3 %; ніхто не потрапляв у корупційні ситуації в ХАІ. Водночас 50,0 % респондентів вважають, що корупція впливає на якість викладання дисциплін, ще 16,7 % – що впливає частково. Питання 20 сформульоване загально, без прив’язки до ХАІ, тому його варто розглядати разом із відповідями на питання 19.
7. **Ставлення до навчання**. 66,7 % респондентів навчаються з повною віддачею; основні складнощі – великий обсяг самостійної роботи (50,0 %) та навчального матеріалу (33,3 %). Рівнем здобутих знань та умінь дуже задоволені 83,3 % опитаних.
8. **Освітнє середовище**. Інформаційним і навчально-методичним забезпеченням та організацією дистанційного навчання в умовах воєнного стану повністю задоволені всі респонденти, матеріально-технічним забезпеченням – 83,3 %.
9. **Пропозиції здобувачів**: збільшити частку практики та вибіркових дисциплін в освітній програмі, проводити більше семінарів (вебінарів) з представниками підприємств та організацій.